

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Jesu Siculi
Caltasinettensis, In ... Universitate Messanensi Theologiæ
Primarii Professoris, Tractatus Quinque In Quinque
Ecclesiæ Præcepta**

Tamburini, Tommaso

Dilingæ, 1697

Caput II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40032

CAPUT II.

A quibus solvenda est decima?

1. **I**nquire tertio: *Quinam debent solvere, decimas?*

Respondeo: Omnes baptizati, quicumque ij sint, ut habetur *c. ex transf. missa de decimis*. Id quod confirmat ipsa ratio, quia decima datur in sustentationem Ministrorum Ecclesie, qui conferunt Sacramenta, aliaque spiritualia Fidelibus: at hi inserviunt quibuscumque baptizatis in ejusmodi ministeriis ergo &c.

2. Dices, ergone etiam pauperes, parvulum agellum habentes, debent?

Respondeo: Cum præceptum de decimis, ut decimæ sunt, sit Ecclesiasticum, ut diximus *cap. preced. num. 2.* non obligare eum tanto rigore: quare, tum pauper, qui sit in extrema necessitate, tum qui sit in gravi, ut si solvat decimam, debeat pro suo, familieque victu mendicare, excusatus erit ab earum solutione: nec judicandum est, Ministros Ecclesie velle ita arctare pauperes, ut cum tanto ipsorum incommodo velint decimas ab illis eximere: multo magis, quia in tanta necessitate omnia sunt communia. Quare illas decimas jure suo potest tantus pauper sibi consumere. *Lege Suarium, tom. 1. de relig. lib. 1. c. 16. & 18.*

3. Dices secundo: Ergone non solum Laici omnes cujuscumque status, & conditionis, verum etiam omnes Clerici?

Respondeo: Ita profecto; quia etiam ipsi Sacramenta, aliaque spiritualia ministeria recipiunt à Parocho.

Ipsæ autem Parochus idèd non solvit decimas, quia, cum ipse eas omnes recipiat ab alijs, sibi retinet etiam illam decimam, quam deberet, si Parochus non esset. Adde hæc illud, quòd dicam *num. 6.*

4. Dices tertio: Ergone etiam Religiosi?

Respondeo: Etiam & illi propter eandem rationem deberent; tamen, ex privilegijs multis, quæ ipsi obtinent à Pontifice jam eximuntur ferè omnes, ut expressè habetur *c. ex p. 1. de decimis.*

Quæ quidem privilegia præter Castropalaum *loc. cit. num. 11.* Suarium, *tom. 2. de Religione lib. 1. cap. 8.* Leandrum, *de decimis disp. 6. à quest. 30.* aliòque, sic breviter habet Palqualigus in Laureum de Franchis, *part. 2. quest. 72.* De jure communi, ait, Religiosi omnes sunt exempti à solutione decimarum de novalibus, ac de hortis, quos ipsi colunt, & animalialibus, quæ ipsi nutriunt *cap. ex part. 2. de decimis, & alibi.*

At verò ex privilegijs Summorum Pontificum ferè omnes Ordines Religiosorum absolute eximuntur à solutione omnium decimarum, etiam prædialium, cuicumque solvendæ sint. Ex his autem privilegijs plura ab alijs recensentur: sed insigne est privilegium concessum à Gregorio XII. Societati JESU, & omnibus Religiosis, qui communicant cum ejus privilegijs. Hoc autem sic habet.

Universam Societatem, omniaque, & singula illius domos, etiam Probationis, & Collegia, ubique existentia, præsentia,

TAMBR
in
siccoli
NIVIA
de
redibus
E
30.

sentia, & futura, eorumque personas, fructus, redditus, & proventus etiam honorum Ecclesiasticorum, Sacularium, & Regiarum, quorumcumque illis pro tempore unitorum, aliasque res, & bona, quacumque, à quibusvis decimis, etiam Papalibus, prædialibus, personilibus, quartis subsidis, etiam charitativis, & aliis oneribus, quomodolibet impositis, perpetuo liberamus, & eximimus. Hæc Gregorius.

Hactenus Pasqualigus. Legite item eundem *ibid.* *quæst.* 34. ubi eximit etiam colonos, qui prædia Religiosorum conducunt, ut ea colant, parte unum fructuum sibi retenta, & altera ipsis Religiosis soluta, quo pacto dicuntur Partitarii: ut item eos, qui eadem prædia conducunt eo pacto, ut quodannis talem censum Religiosis solvant, quo modo dicuntur conductores centuales. Et ratio est, quia illa prædia semper sunt ex bonis Religiosorum; & ex altera parte supponimus, ejusmodi Religiosos participare privilegium prædictum tum personale, tum reale non solvendi decimas.

Lege denique eundem *ibid.* *quæst.* 75. qui eximit quidem eosdem Religiosos, qui habent sæcularium prædia in Emphyteusim, sed non eximit eos Religiosos, qui ejusmodi prædia sæcularium habent per paucos annos conducta. Ratio diversitatis est, inquit, quia is, qui habet prædium sæcularium in Emphyteusim, licet non habeat proprietatem, habet tamen ejus utile dominium, & sic potest dici, illud esse bonum Religiosorum, hoc est, bonum utile ipsorum. At qui habet ex loca-

tionem, non habet illud in ullo dominio, & sic quamvis illud per breve locationis tempus retineatur à Religiosis, non potest dici, esse bonum Religiosorum. Ita dicit Pasqualigus, cum Azor Lezana, Peyrino. Verum Suarez, & Castrop, ab ipso citati docent, ejusmodi bona sæcularia, sive ad longum tempus, quæ dicuntur Emphyteusis, sive ad breve, quæ dicuntur conductio, vel locatio, accepta, & culta à Religiosis, docent, inquam, esse subjecta decimationi, quia Emphyteusis, ajuat, non differt à conducto, nisi secundum majus, vel minus tempus. Quare ea bona, utroque modo considerata non dicuntur absolute bona Religiosorum; quæ sola eximuntur ab obligatione decimarum. Utraque sententia videtur probabilis.

5. Illud pro Clericis sciendum omnino est, Clericorum bona dupliciter generis esse posse. Alia enim ipsi habent titulo temporali, hoc est, titulo hæreditario, vel patrimonij, vel legati, donationis, vel simili. Alia habent titulo spirituali, qualia sunt, quæ habent ex beneficijs Ecclesiasticis. Ex his ergo bonis posterioribus non debentur decimæ, saltem sic concedente, seu interpretante consuetudine; & de his bonis explicant Doctores cum Suarior, *loc. cit. n. 23.* dictum illud Pontificis, *6. de decimis. Novum esse, ut Clerici à Clericis decimas exigant.* Sensus enim est, ut insolitum sit Clericos exigere à Clericis decimas ex illis rebus, quæ titulo Clericali habent. Addit *ibid.* Suarez Clericos nec etiam teneri solvere decimas ex acquisitis titulo spirituali.

6. At verò ex bonis prioris generis decimæ debentur omninò ; quia etiam ipsi, ut dictum est, debent recipere aliqua Sacramenta, Pastoremque debent suum recognoscere. Hic autem est illa exceptio, quam innumis *num. 3.* Parochi enim, & multò magis Episcopi, excipiuntur à solvendis decimis ; quamvis enim Parochi Episcopo tanquam suo Pastori ; & Episcopi Summo Pontifici subdantur, & pariter ipsi indigeant, ut sibi spiritualia ministrentur, unde deberent decimas solvere ex suis saltem redditibus temporalibus ; tamen eis hanc obligationem noluit imponere Ecclesia, ut notavit Suarez, aliique apud Castropalaum *loco cit. n. 4. p. 11.* Excipe, nisi fortè prædiant in alienis Ecclesiis, quibus solitum erat decimas solvi. Id, quod explicatius, vide apud eundem Castropalaum *n. 5.*

Quibus debeantur decimæ?

7. **I**nquires quartò. Quibusnam personis debent solvi decimæ?

Respondeo. Ut id radicitus intelligatur ; sciendum est ; olim tempore nascentis Ecclesiæ catui Clericorum debitas fuisse decimas, quas Episcopus pro mensura, & qualitate laboris secundum eorum necessitates ipsis partebatur, juxta illud Gregorii XVI. *q. 7. c. 1. Decimas sub manu Episcopi fore censemus, ut ille, qui ceteris præest, omnibus justè distribuatur.*

8. At verò processu temporis facta fuit divisio Parochiarum, designatæque sunt Clerici, qui in Parochiis ministra-

rent ; & tunc Episcopo, & Clero simul decimæ debebantur.

9. Postea verò facta est alia major divisio ; crescente enim proventu decimarum, plures decimæ fuerunt applicatæ illis, quibus beneficia Ecclesiastica fuerunt concessa : aliz verò fuerunt applicatæ aliquibus ex gratia, vel privilegio, ratione meritorum, quæ ii haberent de Ecclesia : aliz denique applicatæ fuerunt pro stipendio servitij, seu obsequij, quæ aliqui Ecclesiæ præstarent, & sic in præsentia servantur. Quare hi omnes, quamvis aliqui ex his nec Parochi sint, nec Beneficiarij, decimas recipiunt titulo spirituali, quia omnes intervium Ecclesiæ. Nam decimæ licet præcipuè dentur Parochis, eò quòd ministrent populis Sacramenta ; dantur tamen etiam iis, qui sunt ex officio deputati ad divinum cultum, eisque interserviunt. Ita latè Suarez *lib. 1. cap. 28. & 29.* His cognitis.

10. Respondeo ad quæsitum, Decimas jam hodie deberi sive Parochis, sive Beneficiariis, sive illis Clericis, quibus jam applicatæ illæ sunt. Ratio est jam toties dicta, quia ij Ecclesiasticis ministeriis sunt deputati.

11. Hinc vides primò, Clericis aliis non interservientibus nullas deberi hodie decimas, quia non sunt ab Ecclesia designati, ut ejus Ministri.

12. Vides secundò, Nec ex Jure Communi deberi decimas Religiosis, quia hi pari modo non sunt ab Ecclesia deputati ad ministeria Ecclesiæ, sed id faciunt ex devotione, vel ex voto, vel ex professione propria suæ Religionis.

TAMIR
in
sicco
de
E
30

13. Dixi (ex Jure Communi:) nam sive ex privilegio Pontificis, sive ex eo, quod ipsi Religiosi Parochiam aliquam legitimè administrant, recipiunt aliquando decimas. quia tunc ab Ecclesia deputantur ad ejusdem servitia præstanda.

An decimæ debeantur Parochis divitiis, lege apud Excobar *de Præcept. solvendi decim. sect. 2. c. 15.*

CAPUT III.

De Loco, Tempore, aliisque circumstantiis solutionis Decimæ.

De Loco.

I Inquires primò. Ubi decimæ solvendæ sunt?

Respondeo. Decimam prædialem propriè, hoc est, illa, quæ ex fructibus terræ colligitur, omnes Doctores docent esse ex Jure Communi solvendam in Ecclesia Parochiali, in cujus Jurisdictione situm est prædium, etiamsi Parochianus, hoc est, Dominus prædij alibi inhabitet, atque alibi Sacramenta percipiat. Ita expressè definitur *c. ult. de restitutione spoliatorum in 6. & alibi*; cujus definitionis ratio fuit, ut Jura Ecclesiæ, & decimæ firmæ essent, nec mutatione personarum variarentur.

2. Decima verò, quæ ex animalibus debetur, quamque nos supra largè reduximus ad Prædialem, sed alii mixtam appellant, partim modo debetur in-

tegrè illi Ecclesiæ, in cujus situ animalia pascunt, vel accubant, seu dormiunt, quamvis dominus alibi commoretur.

Unde, si hyeme in una, in æstate in alia accubant, & pascunt, dividendæ sunt decimæ.

3. Quid, si toto anno alibi pascunt, alibi accubant?

Respondeo. Duas esse sententias. Altera probabilis, quam sequitur S. Thomas 2. 2. q. 77. ar. 3. & Fagundez *de 5. Eccl. Præcept. lib. 1. cap. 5. n. 10.* affirmat, integras decimas deberi Ecclesiæ, in cujus situ pascunt. Altera probabilior, quam sequitur Suarez cum Castropalao *de decimis c. 8. n. 8.* ait, esse inter illas duas Ecclesias dividendas, sed majorem partem esse dandam Ecclesiæ, ubi pascunt. Ratio S. Thomæ est, quia fœtus animalium proveniunt ex fructibus prædiorum, hoc est, ex herbis, quas animalia depascunt. Ratio Suariz est, quia non potest negari aliquid conferre ad dictos fœtus ipsum accubitum, quo animalia requiescunt, & somno relecti, vel utrum gerunt, vel concipiunt.

4. Illud adverte, decimam propriè prædialem totam deberi Ecclesiæ, in qua sita sunt prædia, ut dictum est, quia ita definitur in Sacris Canonibus, ut diximus n. 10. at verò decimam hanc ex fœtibus animalium, quia de ea nihil expressè definitum invenitur; aliqui Doctores volunt, de his dandam esse aliquam partem ei Ecclesiæ, ubi Dominus habitat, recipitque Sacramenta. Ita Navarrus, quem citat Castropalaus *loc. cit. n. 6.* affirmans, id esse probabile.

Sem.